

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

- Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Наказ МВС №1395 від 07.11.2015 року.
- Рішення Довгинцівського районного суду про справі №211/1823/18.
- Рішення Соснівського районного суду м. Черкаси по справі №712/3642/19.

Дроговоз Світлана Євгенівна,
курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
превентивної діяльності-
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Гаркуша В'ячеслав Вікторович,
доцент кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності Дніпропетровського
державного
університету внутрішніх справ

ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ ПРИ ОСКАРЖЕННІ ПОСТАНОВ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В КОНТЕКСТІ СПРАВЛЯННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ

Більшість сучасних держав дотримуються пріоритету, що людина, її життя та здоров'я в тому числі її права є найбільшою цінністю у житті. В конституції багатьох демократичних держав закріплені такі основні права людини: право на життя, свободу думки та віросповідання, на освіту тощо. Одним із них є право на справедливий суд, вільний доступ до правосуддя кожного громадянина. Держави, які забезпечують дотримання такого принципу мають авторитет серед своїх громадян, створюють належний приклад та встановлюють шляхи розвитку для країн, які розвиваються.

Відповідно до ч. 3 ст. 288 КУпАП особа, яка оскаржила постанову у справі про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати державного мита.

Завдяки цій нормі, особи, відносно яких було винесено постанову у справі про адміністративне правопорушення до певного часу звільнялись від сплати судового збору [1].

В той же час, Закон України «Про судовий збір» у статті 1 визначає поняття судового збору як збір, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, за видачу судами документів, а також у разі ухвалення окремих судових рішень, передбачених цим Законом [2].

Частина 2 статті 3 цього Закону встановлює випадки, коли судовий збір не справляється за подання позову. І серед них відсутні випадки подання скарг (позову) щодо оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Судова практика кардинально змінилась з прийняттям Верховним Судом постанови від 18.03.2020, відповідно до якої «...у справах щодо оскарження постанов про адміністративне правопорушення у розумінні положень статей 287, 288 КУпАП, як і в інших справах, які розглядаються судом у порядку позовного провадження, слід застосовувати статті 2-5 Закону № 3674-6, які пільг за подання позовної заяви, відповідних справ у цих правопорушеннях не передбачають» [3]. Таким чином, згідно нової правової позиції Верховного Суду, у випадках оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення, скаржнику (позивачу) необхідно сплачувати судовий збір, що дорівнює 0,2 розміру від прожиткового мінімуму для працездатних осіб (на сьогодні 420,40 грн), що в більшості випадків перевищує суму самого штрафу.

Народні депутати Верховної Ради України вважають, що прийняття такої постанови порушує право громадян на доступ до правосуддя, що є недопустимим у демократичній та правовій державі. Внаслідок цього за ініціативи депутатів Верховної Ради України було винесено на розгляд парламенту проекту Закону України № 3424 від 04.05.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо звільнення від сплати судового збору у зв'язку з оскарженням постанов у справах про адміністративні правопорушення», яким пропонується усунути можливість різного підходу до тлумачення положень ст.288 КУпАП щодо необхідності сплати судового збору при оскарженні постанов про адміністративні правопорушення, ухвалених місцевими, районними або районними у містах судами (суддями) [4].

Повністю погоджуємось з висновком Головного науково-експертного управління від 15.05.2021 стосовного зазначеного законопроекту стосовно того, що на відміну від позивачів, які за власною ініціативою звертаються до загальних, господарських чи адміністративних судів з відповідними позовами, особи, які притягуються до адміністративної відповідальності, залучаються до участі у судочинстві не зі своєї волі, а тому виглядає нелогічним і несправедливим покладення на них, окрім обов'язку нести ті обмеження, які пов'язані з накладенням на них адміністративного стягнення, ще й обов'язку сплачувати за це судовий збір [5].

Враховуючи зазначене, підтримуємо зміни до ч. 3 ст. 288 КУпАП та до ч. 2 ст. 3 Закону України «Про судовий збір», якими встановити, що судовий збір не справляється у випадках подання скарги (позову) щодо оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984. № 51. Ст. 1122.

2. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011. 3. Постанова Великої Палати Верховного Суду України від 18.03.2020 року № 543/775/17.

4. Проект Закону України від 04.05.20220 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо звільнення від сплати судового збору у зв'язку з оскарженням постанов у справах про адміністративні правопорушення.

5. Висновок Головного експертного управління № 3424 від 04.05.2020.